

TESAM Yayınları

“Türk-Ermeni İlişkileri: Dünü, Bugünü ve Yarını”

Editörlü Kitap Bölüm Yazarlığı Çağrısı

Değerli Araştırmacı ve Akademisyenler;

11. yüzyılda Çağrı Bey'in Doğu Anadolu'ya askerî seferler düzenlemesiyle başlayan Türk-Ermeni ilişkileri, 19. yüzyılın son çeyreğine kadar olumlu bir şekilde ilerlemiştir. Lakin bu durum 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı sonrası imzalanan Berlin Antlaşması'yla birlikte değişmeye başlamış ve Türk-Ermeni ilişkileri yol ayrımına girmiştir. Zira bu antlaşmayla birlikte Ermenilerin koruyucusu haline gelen İngiltere, Fransa ve Rusya gibi ülkeler Ermenileri bağımsız devlet kurmak vaadiyle kışkırtmışlardır. Bunun üzerinde yüzyıllardır Türklerle birlikte yan yana ve huzur içerisinde yaşayan Ermeniler, Osmanlı Devleti'ni bölüp parçalamaya ve kendi devletlerini kurmaya yönelik örgütlenme çabası içine girmişlerdir.

Ermeniler, bu faaliyetlerini I. Dünya Savaşı'nda özellikle Doğu Cephesi'nde Ruslarla iş birliği yapmak suretiyle en üst noktaya çıkartmışlardır. Bu durum karşısında Osmanlı Devleti de 27 Mayıs 1915 tarihinde “Sevk ve İskân Kanunu”nu çıkartarak Anadolu'da ki Ermenileri daha güvenli ve düşmanla iş birliği yapma ve onlara lojistik destek verme imkânı bulamayacakları diğer Osmanlı vilayetlerine göç ettirme kararı almıştır. Böylece Ermenilerin Osmanlı Devleti aleyhinde faaliyette bulunmaları önemli ölçüde engellenmiştir.

Mondros Mütarekesi'nin 24. maddesinde Doğu Anadolu'daki altı vilayetin Ermenilere bırakılacağına dair hüküm Ermenilerin bir kez daha harekete geçmesine neden olmuş ve Ermeniler, Mustafa Kemal Paşa önderliğinde başlatılan Millî Mücadele sırasında da düşmanca hareketlerine devam etmişlerdir. Bu meyanda Ermeniler, Doğu Anadolu Bölgesi'nde Ermenistan Devleti kurmak amacıyla Türklerle çatışmaya başlamışlardır. Lakin bu mücadelede Doğu Cephesi Komutanı Kâzım Karabekir Paşa komutasındaki 15. Kolordu sayesinde Ermeniler aleyhine sonuçlanmış ve Ermenilerle 3 Aralık 1920'de Gümrü Antlaşması imzalanmıştır. Böylece bugünkü Türk-Ermeni sınırı çizilirken Doğu Anadolu'da kurulması düşünülen Büyük Ermenistan hayali de ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca 16 Mart 1921 tarihli Moskova ve 13 Ekim 1921 tarihli Kars antlaşmalarıyla da Türkiye açısından Ermeni meselesi diye bir sorun kalmamıştır. Yine Lozan Konferansı'nda Ermeni meselesi gündeme getirilse de Türk tarafının tepkisi üzerine antlaşmada Ermenilerle ilgili özel hükümler yer almamıştır. Sadece 31. madde de Türkiye'den ayrılan yerler ahalisinin 2 yıl içinde Türk vatandaşlığını tercih edebilmesi, böylece ayrılan Ermenilerden isteyenlerin geri dönebileceği olanağı sağlanmıştır.

1923-1965 arasındaki dönem Türk-Ermeni ilişkileri adına genellikle sessizliğinin hâkim olduğu bir dönem olmuştur. Lakin bu sessizlik sözde Ermeni soykırımının 50. yıldönümü kutlamalarının yapıldığı 1965 yılı itibariyle bozulmuştur. 1965 yılı gerek Ermeni propagandaları gerekse Türk-Ermeni ilişkileri adına yeni bir sürecin başlangıç yılı olarak ortaya çıkmıştır. Bu yeni dönemi 1973'ten itibaren Ermeni terör hareketleri, 1980'lerden itibaren de bazı ülke parlamentolarının sözde soykırımı tanıyan kararları çıkarmaya başlaması takip

etmiştir. Her ne kadar 2000’li yılların başından itibaren Türkiye ile Ermenistan arasında diplomatik ilişkileri iyileştirme yönünde adımlar atılsa ve görüşmeler yapılsa da Ermenistan’ın Türkiye’ye karşı suçlayıcı ve baskıcı tutumları nedeniyle bu görüşmelerden herhangi bir sonuç çıkmamıştır. Günümüzde ise gerek Ermenistan Devleti’nin ve gerekse Ermeni lobilerinin Türk ve Ermeni halkına zarar vermeye devam ettikleri ve böylece Türk-Ermeni ilişkilerini zehirlemeye devam ettikleri görülmektedir. Böyle bir ortamda Kafkasya coğrafyasının kaderine doğrudan etki edecek Türk-Ermeni ilişkilerinin doğru bir şekilde analiz edilmesi hem bu bölgenin geleceği hem de dünya siyasetinin geleceği konusunda bizlere ışık tutacaktır.

Kitabımızın kapsamı tarih boyunca Türk-Ermeni ilişkilerini teorik bir çerçevede ele alarak; Osmanlı döneminden günümüze kadar gelen süreci, tarihsel olayları, ekonomik ilişkileri, askeri, siyasi mücadeleleri ve geleceğe dair beklentileri incelemektir.

Kitabımızın amacı, uzun zamandır süregelen ikili ilişkilerin tek bir kitapta toplanarak bu alanda çalışma yapacak akademisyen ve adaylara kaynak niteliği taşıyacak bir başucu eseri ortaya çıkarmaktır.

Bu bağlamda TESAM Yayınları olarak Türkiye’deki uluslararası ilişkiler ve tarih alanında yürütülen çalışmalara katkı sağlaması amacıyla “Türk-Ermeni İlişkileri: Dünü, Bugünü ve Yarını” isimli kitap projesinde sizleri de yer almaya davet ediyoruz.

Editör

Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU

Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Gürbüz ARSLAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Kitap Bölümü Koordinasyon ve İletişim

Ferzan Taşpınar

E-Posta: tesamyayinlari@gmail.com

DETAYLAR

Kitabın, “Üniversiteler Arası Kurul Başkanlığı (ÜAK)”nın Doçentlik Başvuru Şartlarında belirttiği tanımdaki “Tanınmış Uluslararası Yayınevi” şartlarına haiz (En az beş yıl uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten, yayımladığı kitaplar dünyanın bilinen üniversitelerinin kataloglarında yer alan) Nobel Yayınevinin bir alt yayınevi olan **TESAM Kitaplığı Yayınları**’ndan uluslararası ISBN No alınarak yayımlanması planlanmaktadır.

Kitapta yer alan bölümler bir ya da birden fazla yazarlı olabileceği gibi, aynı yazar birden fazla eserle de katkı sunabilir. Orijinal araştırma ve derleme türündeki daha önce yayımlanmamış çalışmalardan oluşacak kitapta her yazar kendi çalışmasından sorumludur. Yayınevi ve Editörler yayımlanacak olan kitapta yer alan bölümlerde varılan sonuçlar veya fikirlerin sorumluluğunu taşımamaktadır. Yayınevi ve Editörlerin, bu yayında ileri sürülen bilgi, alet, ürün ya da işlevlerin doğruluğu, bütünlüğü, uygunluğu ve kullanılabilirliği konusunda bir yüklenimi ve iddiası bulunmamaktadır. Bu sebeple herhangi bir nedenle sorumlu tutulamazlar.

Kitapta yer alacak bölümlerin herhangi bir kısmı, Yayınevinin yazılı izni olmadıkça kaynak gösterilmeden yayınlanamaz, bilgi saklama sistemine alınamaz veya elektronik, mekanik vb sistemlerle çoğaltılamaz. Yayımlanmak üzere gönderilen yazılar iade edilmez ve yayınlanan yazılar için telif hakkı ödenmez.

Kitap’ta yayın talebinde bulunan her katılımcıdan belli bir miktar yayın ücreti talep edilecektir. Hazırlanan kitap yazarlara **1 Nisan 2022** tarihinde ulaştırılacaktır. Her yazara ücretsiz olarak 1 (bir) kitap gönderilecektir. Yazarlar, bahsi geçen kitap bölümü başvuru sürecinde, yazım sürecinde önemli tarihlere göre hareket etmelidirler. Gönderilen yazılar TESAM Yayınları Yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmalıdır.

ÖNEMLİ TARİHLER

Özetlerin Gönderilmesi İçin Son Tarih	21 Kasım 2021
Kabul Edilen Özetlerin Duyurulması	1 Aralık 2021
Tam Metinlerin Gönderilmesi İçin Son Tarih	1 Şubat 2022
Hakem Düzeltmeleri için Son Tarih	15 Şubat 2022
Yazarların Hakem Düzeltmelerini Göndermeleri için Son Tarih	1 Mart 2022
Kitabın Basımı ve Yazarlara Ulaştırılması	1 Nisan 2022

*Yukarıda belirtilen tarihler, yazarların tam metin veya istenilen başka belgeler ve hususları iletmede gecikmesi durumunda değişiklik göstereceği için kitabın yayın süreci uzayacaktır. Yayın sürecinin uzamasından TESAM Yayınları sorumlu değildir.

TAM METİN GÖNDERİMİ DETAYLARI

1. Metin dili Türkçe olacaktır.

2. Tam Metinler A4 (210×297 mm) kağıdı ölçüsünde, paragraf aralığı önce ve sonra 6 nk aralığıyla ve 1.25 satır aralıkla iki yana yaslanmış, 12 punto Times New Roman olarak yazılmalıdır.

3. Paragraf başlarında 1 cm girinti yer almalı,

3. Kenar ölçüleri soldan 4 cm, sağdan 2 cm ve de yukarıdan ve aşağıdan 3 cm olarak ayarlanmalıdır.

4. Metin başlığı tek aralık, ortalanmış, 14 punto kalın, tümü büyük harf ve Times New Roman olarak yazılmalıdır.

5. Başlıklar (Giriş ve Sonuç hariç) numaralandırılma şekline göre düzenlenmelidir.

6. Metnin en başında yazar(lar)ın adı ve soyadı ile iletişim bilgilerini içeren bir kapak sayfası olmalıdır.

7. Tam metinler; yukarıda belirtilen özellikler çerçevesinde tablolar, şekiller, özet ve kaynakça dahil 20 sayfayı geçmemelidir.

8. Kaynak gösterimi için metin içi kaynakça sistemi olan “APA 6.0” kullanılmalıdır. (Bkz.<https://tesamakademi.com/wp-content/uploads/2018/09/Temel-Kaynak%C3%A7a-%C3%96%C4%9Feleri.pdf>)

ÖNEMLİ BİLGİLER

Çalışmalarla ilgili İNTİHAL taraması sorumlu yazarlar ve Editör tarafından yapılacak olup, İNTİHAL tespit edilen eserler yayınlanmayacaktır. Bu konuda Editör ve Yayınevi sorumlu olmayıp, yaşanacak Hukuki ihtilaflarda tüm sorumluluk ilgili bölüm yazarlarına aittir. Gönderilen bölüm önerilerinde pratikten yola çıkarak yeni fikirler, teknikler ve çözümlemeler üreten metinlere öncelik verilmektedir. **Kitap da bölüm yazarlığı yapmak isteyen akademisyen ve araştırmacılar en geç 21 Kasım 2021 tarihine kadar başvurmaları gerekmektedir. Başvurusu kabul edilen adaylar için tam metinleri göndermesi için son tarih 1 Şubat 2022’dir.** Bahse konu kitap için bölüm hazırlamayı planlayan **araştırmacı ve akademisyenlerin en az doktora öğrencisi seviyesinde olması gerekmektedir.** Sorularınıza en kısa sürede cevap alabilmek için tesamyayinlari@gmail.com adresine mail gönderebilirsiniz.

TESAM hakkında ayrıntılı bilgi için

www.tesam.org.tr ve www.tesamakademi.com adresi ziyaret edilebilir.

İÇİNDEKİLER

1-Türk-Ermeni İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı

• Osmanlı Döneminde Türk-Ermeni İlişkileri

- Osmanlı Döneminde Türk-Ermeni İlişkileri
- Osmanlı Toplumsal Yaşamında Ermeniler
- Ermenilerin Demografik Yapısı
- Ermeni İsyanları
- Sevk ve İskân
- Soykırım Söylemleri ve Propaganda

• Cumhuriyet Döneminde Türk-Ermeni İlişkileri

- Cumhuriyet Döneminde Türk-Ermeni İlişkileri
- Türkiye Toplumsal Yaşamında Ermeniler
- Sovyet Sosyalist Ermenistan Cumhuriyeti İle İlişkiler
- Ermeni Diasporası ve Lobi Faaliyetleri
- Ermeni Terör Eylemleri
- Sözde Ermeni Soykırımını Tanıma Faaliyetleri
- Ermeni Sorunun Türkiye'nin Diğer Ülkelerle İlişkilerine Etkisi

2- Günümüzde Türk-Ermeni İlişkilerinin Farklı Boyutları

• Teorik-Kavramsal Boyut

- Uluslararası İlişkiler Teorileri Çerçevesinde İkili İlişkilerin Değerlendirilmesi
- Jeopolitik Değerlendirmeler

• Bölgesel Politikalar Boyutu

- Orta Asya, Kafkasya, Karadeniz Havzası, Ortadoğu
- Küresel Politikalar Boyutu
- AB, ABD ile İlişkiler Bağlamında Değerlendirmeler
- Ekonomi ve Enerji Politikaları Boyutu
- Sosyal ve Kültürel Boyut

3- Geleceğe Dair Alternatif Bakış Açıları Üzerinden Değerlendirmeler

- Bölgesel ve Küresel Politikalar Bağlamında İkili ilişkilerin geleceği
- Milli Güvenlik Konuları
- Stratejik Ortaklık ve Rekabete Yönelik Öngörüler

Not: Bölüm alt başlıkları öneri niteliğinde olup bunların dışında başlık önerileriniz olursa lütfen editörle veya TESAM kitap bölümü ile irtibata geçiniz.